

Zomerse mijmeringen over het Nederlandse vestigingsklimaat

Wij hopen dat u terug kan kijken op een rustige zomer.

Tijdens de relatief rustige weken die de zomervakantie doorgaans met zich brengt, konden wij ons verdiepen in de vraag hoe het nu staat met het Nederlandse vestigingsklimaat. Hoewel in het verleden vaker Nederlandse bedrijven hun hoofdkantoor, of activiteiten (deels) buiten Nederland hebben verplaatst, heeft het vertrek van oer-Nederlandse namen als Unilever, Shell en Aegon eens te meer de aandacht gevestigd op de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsland voor bedrijven. Dat die aantrekkelijkheid af en toe publiekelijk in twijfel wordt getrokken is inmiddels wel bekend. Dat geldt ook voor de redenen: te strenge (ESG-)wetgeving, te hoge belastingen, de (mogelijke) versobering om expats aan te trekken.

Wij vroegen ons af of wij ons zorgen zouden moeten maken over deze tendens. Leidt het daadwerkelijk tot verlies van banen en belastinginkomsten? Er komen immers ook buitenlandse bedrijven naar Nederland toe. Denk aan Microsoft, Google, Netflix en Uber.

Betekent een vertrek uit Nederland wellicht dat je als aandeelhouder minder invloed zou kunnen uitoefenen, zou het de Nederlandse energietransitie kunnen vertragen, en wat zou het kunnen betekenen voor de beleggingsportefeuille van beleggers? Van particuliere beleggers is bekend dat zij doorgaans een sterke home bias hebben voor binnenlandse titels. Dat laatste is de rode draad in de bijdrage van Koen Schweers. Hij constateert dat het wegtrekken van bedrijven uit Nederland de home bias van particulieren beleggers op de proef heeft gesteld. Gelijktijdig is er een 'silver lining'. Er is geen directe aanwijzing dat particulieren zich bij het inrichten van hun portefeuille laten beperken door het wegtrekken van bedrijven uit Nederland, en dat dit laatste ook geen negatieve impact heeft gehad op het behaalde rendement.

Dat het vertrek van het hoofdkantoor uit Nederland bepaald niet hoeft te betekenen dat je als investeerder minder invloed kan uitoefenen op het duurzaamheidsbeleid van het bedrijf, leggen Andres van der Linden en Dirk Schoenmaker uit in hun bijdrage. Zij pleiten voor een 'engagement' proces dat voldoet aan de SMART-

voorwaarden: Specific, Measurable, Achievable, Relevant en Timebound.

De vaste columnist van het VBA Journaal, Anna Dijkman, helpt ons kritisch kijken naar emoties en een verborgen aanname die ingebakken was in de call voor papers: moeten we alle bedrijven wel in Nederland willen houden?

Uiteraard mocht bij dit thema natuurlijk ook de visie van beursuitbater Euronext niet ontbreken. Zijn de verschuivingen van bedrijven voor hen non-issues of niet? We bespreken het met Euronext Amsterdam CEO René van Vlerken. Hij stelt dat één Europese centrale kapitaalmarkt een absolute must is. Ook spraken wij met de VEB over het vestigingsklimaat waarbij tevens het investeringsklimaat aan bod kwam. In Middelburg een opiniestuk stelt directeur Gerben Everts dat het tijd is voor actie om juist het investeringsklimaat te verbeteren. In Europa en Om die ambitie te bereiken hij brengt hij 3 concrete actiepunten in.

Met het trio Jaap Koelewijn, Leen Paape en Sylvester Eijffinger bespraken we de uitdagingen voor de Nederlandse overheid rondom het vestigingsklimaat. De consensus is dat het vermogen van Nederland absoluut geoptimaliseerd moet worden en dat beleid stabiel wordt.

Eumedion directeur Rients Abma onderstreept in ons interview met hem dat we een strikt onderscheid moeten maken tussen de statutaire zetel, de primaire notering en het hoofdkantoor. Dit wordt nu te vaak op 1 hoop gegooid. Hij waarschuwt voor een rat race in Europa om bedrijven steeds meer te paaien.

De redactie van het VBA Journaal wenst de lezer een fijne herfst en hernieuwde inzichten veel leesplezier met deze editie over het Nederlandse vestigingsklimaat.

Namens de redactie,

Manon Hosemann

Ronald Kok